

Karlstads universitet
Rektor

Luntmakargatan 13, Box 7851,
SE-103 99 Stockholm, Sweden
Tfn/Phone: +46 8 563 085 00
Fax: +46 8 563 085 50
hsv@hsv.se, www.hsv.se

Tomas Egeltoft
08-563 088 28
tomas.egeltoft@hsv.se
BESLUT

2010-12-17
Reg.nr 641-933-10

Beslut om tillstånd att utfärda grundlärarexamen med inriktning mot arbete i fritidshem

Högskoleverket beslutar att inte ge Karlstads universitet tillstånd att utfärda grundlärarexamen med inriktning mot arbete i fritidshem.

Ansökan och ärendets hantering

Karlstads universitet har ansökt hos Högskoleverket om tillstånd att utfärda grundlärarexamen med inriktning mot arbete i fritidshem. För granskning av ansökan har Högskoleverket utsett följande bedömare: professor emeritus Ingvar Lundberg, Göteborgs universitet (ordförande); docent Mari-Ann Berg, Högskolan i Jönköping (ordförande); universitetsadjunkt Birgit Andersson, Umeå universitet; universitetslektor Pia Bohlin, Konstfack; lärarstuderande Linda Bondeson, Södertörns högskola; docent Göran Bostedt, Mittuniversitetet; lärarstuderande Patrick Böttiger, Örebro universitet; universitetslektor Annette Ewald, Högskolan Kristianstad; professor Kari Fasting, Norges Idrottshögskola; professor Karsten Froberg, Syddanska universitet; lektor Tom Gullberg, Åbo Akademi; professor Sven-Erik Hansén, Åbo Akademi; universitetslektor Maud Ihrskog, Högskolan i Borås; professor Geir Johansen, Musikhögskolan i Norge; docent Marlène Johansson, Åbo Akademi; filosofie doktor Carla Jonsson, Stockholms universitet; professor emeritus Pertti Kansanen, Helsingfors universitet; professor emerita Inger Anne Kvalbein, Högskolan i Oslo; universitetslektor Pernilla Nilsson, Högskolan i Halmstad; professor Sigmund Ongstad, Högskolan i Oslo; forskningsledare Mia Porko-Hudd, Åbo Akademi; universitetslektor Grethe Ravlo, Nationellt centrum för matematik, Trondheim; universitetslektor Eva Riesbeck, Malmö högskola; professor emeritus Helge Strömdahl; universitetslektor Björn Sundmark, Malmö högskola och lärarstuderande Pernilla Åhs, Högskolan Väst.

Underlag för bedömningen har varit högskolans ansökan samt intervjuer den 22 september 2010 med representanter för högskolan. Bedömargruppens yttrande bifogas.

Bedömning

Bedömning har gjorts utifrån de krav som ställs i högskolelagen och högskoleförordningen och utifrån de kvalitetsaspekter och kriterier vid examenstillståndsprövningar som Högskoleverket har utarbetat med hänsyn tagen till examensbeskrivningen för denna yrkesexamen, se bilaga 1.

Bedömargruppens yttrande innehåller dels en sammanfattande bedömning per aspekt dels en samlad bedömning. Medlemmarna i bedömargruppen har inte medverkat i bedömningar där jäv föreligger.

Bedömargruppens samlade bedömning är att Karlstads universitet inte har förutsättningar att ge grundlärautbildning med inriktning mot arbete i fritidshem med tillfredsställande kvalitet. Högskoleverket instämmer i denna bedömning.

Beslut

Högskoleverket beslutar att inte ge Karlstads universitet tillstånd att utfärda grundläraexamen med inriktning mot arbete i fritidshem.

Beslut i detta ärende har fattats av universitetskanslern Lars Haikola efter föredragning av utredaren Tomas Egeltoft i närvaro av stabschefen Lennart Ståhle och avdelningschefen Magnus Hjort.

I ärendets beredning har även utredarna Eric Lindesjö och Cecilia Nordqvist deltagit.

Lars Haikola

Tomas Egeltoft

Kopia till:
Utbildningsdepartementet
Medlemmarna i bedömargruppen

Bedömargruppens yttrande

Utbildningens förutsättningar

Lärraresurs

Vi bedömer att antalet lärare inte står i proportion till utbildningens beräknade omfattning. Dessutom är en stor andel visstidsanställda vilket vi menar kan medföra problem med lärarkontinuiteten. Vi menar även att det finns risk för att studenterna kommer att uppleva utbildningen som fragmentarisk på grund av att många lärare inom inriktningen har låg tjänstgöringsgrad. Den vetenskapliga kompetensen är relativt hög, men dock har lärarna inte alltid doktorsexamen inom relevant inriktning. Mycket få lärare har relevant professionserfarenhet och vi menar att sammansättningen av vetenskapligt kompetenta lärare och lärare med professionserfarenhet är otillräcklig. Vi bedömer att den ämnesdidaktiska kompetensen inte är tillräcklig. Vi menar att lärarna har kompetens att undervisa inom den utbildningsvetenskapliga kärnan. De estetiska lärprocesserna i undervisningen bör betonas mer, men vi menar att lärarna har kompetens att ge fullgod undervisning om och i praktiska och estetiska lärprocesser. Det finns avtal om adjunkternas fortbildning. En viss förtur finns för svenska, matematik och engelska. Vi bedömer lärarnas möjlighet till reell kompetensutveckling som tillfredsställande.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten lärraresurs inte är tillfredsställande.

Utbildningsmiljö

Vi bedömer att undervisningen sker i en forskande miljö som ger möjligheter till ett kritiskt, kreativt/reflekterande förhållningssätt.

Lärosätet poängterar att studenten får rätt placering för sin inriktning i den verksamhetsförlagda utbildningen. Dock finns ingen verksamhetsförlagd utbildning i det ämne, bild och teknik, som studenterna ska genomgå för att undervisa i årskurs1–3. Vi menar ändå att organiseringen är acceptabel.

Många samarbeten nämns och vi bedömer samarbete/samverkan som godtagbar. Dock är det otydligt hur dessa samarbeten kommer lärarutbildningen och lärarstudenterna till gagn.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten utbildningsmiljö är tillfredsställande.

Utbildningens genomförande

Styrdokument

Utbildningsplanen är tydligt skriven och innehåller mål och förväntade studieresultat i enlighet med examensordningen. Kursplanerna har varierande kvalitet och det är till

exempel otydligt vilken litteratur som ska användas till vilka moment och till vilka mål. Vi bedömer inte kursplanerna som acceptabla.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten styrdokument inte är tillfredställande.

Undervisning, kurslitteratur, examination

Den pedagogiska psykologins analys av barns utveckling och lärande samt specialpedagogik bör ges större utrymme inom utbildningen. Kraven är otydliga när det gäller examinationer. Litteraturlistorna behöver revideras för att inkludera betydligt mer vetenskaplig och internationell litteratur. Den utbildningsvetenskapliga kärnan är kopplad till profilmrådena vilket kan ge kvalitet. Det är svårt att bedöma hur undervisningen i den utbildningsvetenskapliga kärnan kommer att kunna säkerställa yrkesidentiteten mot fritidshem. Undervisnings- och examinationsformer, kurslitteratur/annat lärandematerial är inte acceptabla. Progressionen bör bli tydligare och är nu inte godtagbar.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten undervisning, kurslitteratur och examination inte är tillfredsställande.

Utbildningens resultat

Säkring av examensmålen

Vi finner att tydlig dokumentation finns för kraven vid olika typer av examination. Vi bedömer att lärosätet har visat att det finns organiserade och systematiska säkringssystem för utbildningen som kommer att ge studenterna förutsättningar att nå examensmålen.

Vi bedömer sammanfattningsvis att aspekten säkring av examensmålen är tillfredsställande.

Samlad bedömning

På grund av bland annat att aspekten lärarresurs inte är tillfredsställande är vår samlade bedömning att Karlstads universitet inte har förutsättningar att ge grundlärarutbildning med inriktning mot arbete i fritidshem med tillfredsställande kvalitet. Vi rekommenderar Högskoleverket att avslå ansökan.

Bilaga I: kvalitetsaspekter och kriterier vid examenstillståndsprovning för de nya lärarexamina

Utbildningens förutsättningar

Lärraresurs

- Antalet tillsvidareanställda och övriga lärare står i proportion till utbildningens beräknade omfattning,
- lärarna har vetenskaplig och ämnesdidaktisk kompetens för undervisning och handledning inom utbildningen,
- lärarresursen består både av vetenskapligt meriterade lärare samt lärare som besitter beprövad professionserfarenhet i en välavvägd proportion,
- lärarna har kompetens att erbjuda den utbildningsvetenskapliga kärnan med de krav på innehåll som anges i examensordningen för respektive lärarexamen (skolväsendets historia och organisation, värdegrund, läroplansteori och didaktik, vetenskapsteori och forskningsmetodik, utveckling, lärande och specialpedagogik, sociala relationer, konflikthantering och ledarskap, uppföljning och analys av lärande, bedömning och betygsättning, utvärdering och utvecklingsarbete)
- lärarna har kompetens att erbjuda undervisning om och i praktiska och estetiska lärprocesser (förskolläraryrket- samt grundlärarexamen),
- lärarna har kompetens att erbjuda undervisning om vuxnas lärande (ämnes- och yrkeslärarexamen),
- lärarna ges reella möjligheter till kompetensutveckling och egen forskning.

Utbildningsmiljö

- Utbildningen ges i en forskande miljö,
- utbildningen kommer att ge förutsättningar för ett kritiskt och kreativt/reflekterande förhållningssätt,
- miljön inbegriper en fungerande organisation som säkrar att den verksamhetsförlagda utbildningen erbjuds inom relevant verksamhet och ämne/ämnesområde,
- nationellt och internationellt samarbete bedrivs i syfte att berika utbildningsmiljön.

Infrastruktur

(gäller de lärosäten som inte tidigare bedrivit lärarutbildning)

- Studenterna har god tillgång till litteratur/annat lärandematerial, informationstekniska resurser och annan nödvändig utrustning.

Utbildningens genomförande

Styrdokument

- Utbildningsplanen för respektive examen innehåller mål/förväntade studieresultat som utarbetats i enlighet med examensordningen och anger en tydlig struktur för respektive program, inriktning samt ämne/ämnesområde,
- kursplanerna innehåller mål/förväntade studieresultat som utarbetats i enlighet med examensordningen.

Undervisning, kurslitteratur och examination

- Undervisningsformerna, vald kurslitteratur/annat lärandematerial och examinationsformerna säkrar forskningsanknytning och progression,
- examinationen inom den verksamhetsförlagda utbildningen genomförs i samarbete med utbildade handledare vid de medverkande skolorna.

Utbildningens resultat

Säkring av examensmålen

- Krav finns klart dokumenterade, exempelvis i form av betygskriterier, och framgår av instruktioner för tentamina, examensarbeten och annan examination,
- lärosätet kan visa att utbildningen kommer att ge studenterna goda förutsättningar att nå målen.

Säkring av utbildningens kvalitet

(gäller de lärosäten som inte tidigare bedrivit lärarutbildning)

- Det finns ett kvalitetssäkringssystem som garanterar utbildningens framtida kvalitet.

